

แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ประจำปี 2569

หน่วยงาน : สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านนารีสวัสดิ์ จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อองค์ความรู้ : การจัดทำหลักสูตรศิลปะประดิษฐ์ “โอริกามิ จากผ้าพื้นเมือง”

ขั้นตอน	รายละเอียดการดำเนินงาน	ผลลัพธ์ที่ได้
คิด	การจัดตั้งคณะทำงาน KM และวางแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับการกิจองค์กร เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์โอริกามิจากผ้า	- ได้คณะทำงาน KM อย่างเป็นทางการ และแผนยุทธศาสตร์ (KM Action Plan) ประจำปี 2569 ที่ระบุทิศทางและกลุ่มเป้าหมายชัดเจน - เกิดกรอบแนวคิดในการนำ "ผ้าพื้นเมือง" มาสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยศิลปะโอริกามิ
ค้น/สร้าง	การวิจัยและรวบรวมเทคนิคโอริกามิที่เหมาะสมกับคุณลักษณะของผ้าฝ้ายและผ้าไหม รวมถึงการศึกษาข้อมูลวัตถุดิบจากกลุ่มอาชีพในพื้นที่รับผิดชอบ กระบวนการ "ถอดองค์ความรู้" จากความเชี่ยวชาญของครูฝึกอาชีพ (Tacit Knowledge) ให้ออกมาเป็นคู่มือเชิงเทคนิคและคลิปวิดีโอสาธิต (Explicit Knowledge) ที่ชัดเจน	- ได้คู่มือเชิงเทคนิค "การจัดทำหลักสูตรศิลปะประดิษฐ์ โอริกามิ จากผ้าพื้นเมือง" จำนวน 1 เล่ม - ได้คลิปวิดีโอสาธิตการพับและการเตรียมผ้า รวมจำนวน 5 ตอน ที่บุคลากรและกลุ่มเป้าหมายสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

เข้าถึง/แบ่งปัน	การกระจายสื่อการเรียนรู้ไปยังหน่วยงานในเครือข่าย ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรีและครอบครัว 8 แห่ง และสถานคุ้มครองฯ 4 แห่ง (รวม 12 แห่ง) และฝึกอบรมอาชีพให้แก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงความรู้	• หน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้ง 12 แห่ง ได้รับสื่อการเรียนรู้ครบถ้วน และนำไปปรับใช้ในหลักสูตรฝึกอบรม • ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอาชีพได้รับการฝึกอบรม สามารถพับผ้าพื้นเมืองเป็นผลิตภัณฑ์โอริกามิที่จำหน่ายได้จริง รุ่นที่ 31/2569 หลักสูตรศิลปะประดิษฐ์และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า
ปรับปรุง/เผยแพร่	การทำ "Knowledge Validation" หรือการตรวจสอบความถูกต้องของความรู้ โดยนำข้อเสนอแนะจากผู้ปฏิบัติมาขัดเกลาเนื้อหาให้สมบูรณ์และใช้งานได้ง่ายขึ้น การสื่อสารองค์ความรู้ผ่าน Digital Platforms อาทิ เพจเฟซบุ๊กสถานคุ้มครองฯ บ้านนารีสวัสดิ์, เว็บไซต์กรม สค. และระบบ Line เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ประชาชนทั่วไปกระบวนการทำงานครั้งนี้เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกระดับ เพื่อสร้างความรู้สึกรับเป็นเจ้าของ (Ownership) และแรงขับเคลื่อนภายในองค์กร	• ได้คู่มือฉบับปรับปรุงที่เข้าใจง่ายขึ้น ลดขั้นตอนที่ซับซ้อนลง • เกิดการเข้าถึงองค์ความรู้ในวงกว้างผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล โดยมีสถิติผู้เข้าชม/ดาวน์โหลดคู่มือและคลิปวิดีโออย่างต่อเนื่อง • บุคลากรในองค์กรเกิดวัฒนธรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

สรุปผลที่ได้และแนวทางพัฒนาต่อ

ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้ : เกิดเทคนิคเฉพาะในการเตรียมผ้าพื้นเมือง ด้วยการเพิ่มความแข็งแรงของผ้าที่เหมาะสม เพื่อให้ผ้ามีความคงตัว คล้ายกระดาษ แต่ยังคงลวดลายและสัมผัสที่งดงามของผ้าพื้นเมือง ซึ่งช่วยแก้ปัญหาข้อจำกัดเดิมของผ้าที่มีความอ่อนตัว ทำให้สามารถพับเป็นรูปทรงโอริกามิที่ ซับซ้อนและแข็งแรงทนทานได้ นอกจากนี้ยังเกิดเป็นหลักสูตรฝึกอบรมสำเร็จรูป ที่ผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับศิลปะสากลได้อย่างลงตัว

ประโยชน์ที่ได้รับ : ทีมงานทำงานง่ายขึ้นและมีมาตรฐานเดียวกัน ครูฝึกอาชีพและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานมีความเข้าใจตรงกัน ลดการลองผิดลองถูกในการสอน ลดเวลาในการเตรียมการสอนและการฝึกอบรม การมีคลิปวิดีโอสาธิตช่วยลดเวลาที่ครูฝึกต้องสาธิตซ้ำลงถึง 40% ทำให้มีเวลาไปโฟกัสการให้คำแนะนำ รายบุคคล สร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์ ผลิตภัณฑ์ผ้าพับโอริกามิสามารถสร้างรายได้เสริมให้แก่ผู้รับการคุ้มครองเพิ่มขึ้น เนื่องจากเป็นสินค้าแปลกใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ปัญหาและอุปสรรค : ข้อจำกัดทางเทคนิคของกลุ่มเป้าหมายบางรายไม่มีทักษะพื้นฐานด้านงานช่างหรือการพับมาก่อน ทำให้การเรียนรู้จากคู่มือที่เป็นเอกสาร ในช่วงแรกเป็นไปได้ช้า ความหลากหลายของเนื้อผ้า ผ้าพื้นเมืองจากแต่ละแหล่งมีความแตกต่างกันเฉพาะพื้นที่ จึงต้องเลือกผ้าให้มีความเหมาะสมในการนำมา ผลิตภัณฑ์เพื่อให้เกิดความสวยงาม

แนวทางพัฒนาต่อยอด หรือสิ่งที่ยังดำเนินการได้ไม่แล้วเสร็จ : การพัฒนาคลังความรู้ดิจิทัล วางแผนจัดทำระบบ QR Code เพื่อเผยแพร่ ให้ผู้ที่มีความสนใจ เรียนรู้สามารถสแกนเข้าถึงคลิปวิดีโอแยกตามฐานการเรียนรู้ได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น การทบทวนและปรับปรุงเนื้อหา ตั้งเป้าหมายในการทบทวนและปรับปรุง คู่มือทุก ๆ 6 เดือน โดยจะเพิ่มเทคนิคการพับรูปแบบใหม่ ๆ ตามกระแสนิยมของตลาด เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยอยู่เสมอ การต่อยอดเชิงพาณิชย์ ประสานงานกับหน่วยงานภาคเอกชนหรือแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อขยายช่องทางการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์โอริกามิจากผ้าพื้นเมืองของกลุ่มเป้าหมายอย่าง ยั่งยืน